

stematska upotreba ove metode po mlekarama, a naročito po sabirnim stanicama, imala bi veliki vaspitni uticaj na proizvođače, a što bi bilo od velike koristi za sadašnju fazu razvoja mlekarstva u našoj zemlji.

Korišćenje ove metode, kao sredstva za plaćanje mleka po mikrobiološkom kvalitetu, nebi imalo uspeha iz već pomenutih razloga, što se njome i ne određuje taj kvalitet. Iskustvo mlekara, koje već sistematski koriste ovu metodu, takođe potvrđuje ovu činjenicu. Međutim, određivanje nečistoće u mleku bi moglo služiti kao dopuna ili pomoć nekoj drugoj, tačnije metodi za plaćanje.

Dr. Eugen Nežić

HIGIJENA ODJEĆE I OBUĆE

Odjeća i obuća pripadaju u uže područje lične higijene i veoma su važne za održavanje dobrog zdravlja. Glavna im je svrha da na površini našeg tijela održavaju takove klimatske prilike u zračnom sloju, kako bi koža mogla vršiti svoju normalnu funkciju. Svojoj svrsi odgovoriti će najbolje, ako su napravljene od zgodnog materijala, a veličinom i krojem odgovaraju dotičnoj osobi.

Materijal za odjeću izrađuje se od vune, lana, pamuka, svile i kože, već prema vremenskim i sezonskim prilikama i svrsi odjevnog predmeta. Svaka tkanina sadrži stanovitu količinu šupljina, koje su ispunjene zrakom. Ta količina iznosi 30—90% od čitave zapremine tkanine. Zrak je loš vodič topline, pa će tkanina sa većim postotkom pora bolje čuvati tijelo od gubitaka vlastite topline. Vunena tkanina sadrži veliki postotak pora i zato se pretežno upotrebljava za zimsku odjeću. Šupljikavost tkanine omogućuje, da se zračni prostor između kože i odjeće provjetruje. Time se sprečava da se ne nagomilavaju vodene pare i razni plinovi na površini kože, a isto tako da se i zrak na površini tijela previše ne zagrije. Da odjeća uzmogne udovoljavati toj svojoj svrsi, moraju pore biti slobodne, otvorene, prolazne, ispunjene zrakom a ne nečistoćom ili vodom.

Donje rublje, koje se najviše zanečišćuje znojem, masnoćom i prašinom, treba redovno prati, da bi se tako oslobodile šupljine i omogućila normalna ventilacija tijela. Iskuhavanjem rublja lakše se i bolje uklanja sva nečistoća, a ujedno time se uništavaju i brojne bakterije, koje se u nečistoći zadržavaju, i množe, pa mogu prouzrokovati razna gnojenja i upale na površini kože. Pranjem i iskuhavanjem rublja uništava se eventualna gamad, koja se može zateći u rublju i njihova jajašca i ličinke. Rublje treba sušiti po mogućnosti na suncu i nakon toga dobro izgllačati, jer mu se time još bolje osigurava čistoća.

I vanjska odjeća treba da bude čista, a to postizemo tako, da je povremeno peremo ali redovito četkamo, isprašujemo, zračimo i sunčamo. Nečista odjeća takođe sprečava zračenje i isparivanje tijela, te pogoduje stvaranju lakšeg stupnja omore. Naročito to vrijedi za impregniranu i gumenu odjeću, koju treba nositi samo onda kad nas mora zaštititi od vanjske vlage (kišna kabanica), a nikako ne smije služiti kao stalan odjevni predmet

Važna je i boja tkanine. Tamna boja upija više sunčanih zraka i zato je zgodnija zimi. Svijetla boja — napose bijela — odbija sunčane zrake i poželjnija je ljeti.

Šupljinice u tkanini mogu se ispuniti vodom, i to bilo izvana kiša ili slično, bilo jakim znojenjem. Voda je dobar vodič topline, pa će vlažna odjeća brže odvoditi toplinu s površine tijela nego suha. Ako je vanjska temperatura zraka niska, vlažna odjeća onemogućit će tijelu da se naglo ohlađuje, a time će se smanjiti i prirodna otpornost organizma prema raznim oblicima prehlade. Zato teži fizički radnici i osobe, koje se više znoje, često ispod košulje nose još jednu majicu, koja se kod znojenja ovlaži, ali sloj zraka između suhe košulje i ovlažene majice zaštićuje tijelo od naglog gubitka tjelesne topline odnosno od sklonosti prehladi. Ložači, mornari i slični fizički radnici nose debele vunene majice čak i ljeti, jer one imaju veliki postotak pora, koje se samo djelomično ispune znojem, a preostatak i dalje sadrži zrak, koji kao izolacioni sloj čuva tijelo od naglog ohlađivanja.

Zato se zimi mokra odjeća i obuća mora što prije skinuti, jer u sezoni, kad su bolesti iz skupine prehlada češće, svako smanjivanje tjelesne otpornosti pogoduje raznim bolestima.

Radna odjeća napose je važna. Svrha joj može biti, da nas čuva od raznih štetnih produkata kod rada ili pak da spriječi zagađivanje proizvoda nečistom odjećom sa ceste, na pr. kao proizvodnja u prehranbenoj industriji. Zato je u takvim prilikama zakonom određena odgovarajuća zaštitna odjeća i obuća uz druge mjere lične higijene i higijensko-tehničke zaštite.

Higijeni obuće moramo također obratiti najveću brigu. Nehigijenska obuća kvari nogu i izaziva razne bolesti koje se ne ograničuju samo na noge, nego se očituju i u čitavom organizmu. U prvom redu treba noge i čarape redovito prati, po mogućnosti svaki dan, pogotovo ljeti. Obuća ne smije biti ni pretjesna ni preširoka, a mora biti izrađena od takvog materijala, koji će štititi nogu od vanjskih nepogoda, a neće sprečavati, da se noga i zrači. Zato nikako ne valja gumenu obuću nositi stalno, nego samo povremeno, da nas zaštiti od vanjske vlage. Higijenski zadovoljava kožnata obuća, jer dovoljno zaštićuje od vanjske vlage, a ujedno i dopušta, da se noga zrači. Za ljeto je prikladna šupljikava obuća ili platnena, jer najbolje omogućuje zračenje noge.

Tijesna obuća dovodi do deformacije nogu, a osim toga onemogućuje normalno kolanje krvi. Stoga dolazi zimi do stvaranja ozeblina i drugih neugodnosti. Ni preširoka obuća ne valja jer pogoduje tvorbi naboja, koji se naknadno mogu i inficirati i izazivati veće neugodnosti. Visoke pete kod ženske obuće s higijenskog gledišta jesu najnesretnija moda.

Prof. Dr. Milan Šlezić

SUZBIJANJE I TAMANJENJE MUHA

Već je odavno poznato, da muhe nepovoljno djeluju na zdravlje i proizvodnost domaćih životinja, a to se osobito očituje u vruće godišnje doba. Muhe naime prenose zarazne klice, a s druge strane uznemiruju životinje i smetaju im tako, da mršave i daju manje mlijeka.

Poznato je nadalje, da se muhe vole zadržavati u naročitim prostorijama ili mjestima, kao što su staje, zahodi, dubri-

šta ili smetlišta, jer tu nalaze obilje hrane, a povrh toga polažu tamo svoja jaja, pa se tako brzo umnožavaju.

Najsigurnije ćemo suzbijati muhe tako, da uvjete potrebne za njihov razvoj promjenimo, t. j. da uklonimo nečistoću, naročito đubar, koji treba propisno spremati. Dalje se možemo boriti protiv muha u stajama tako, da na prozor stavimo finu žičanu ili končanu mrežu (til). Dalje, da